

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

.. Posterior eaque dogmatica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 6

urn:nbn:de:bsz:31-105820

Dann solche Untugend/ und viel mehr/ begehret ein jeglicher/ der sich an die Schleicher hängen/ und soll billig darum angesprochen werden.

§. 5.

Probatum haecenus est, Conventicula *justa* non esse nec legitima, sed suspecta, non pia, non visitanda, ex eo quod necessitate nulla urgente instituta, doctores facti sine legitima vocatione; jam id ulterius quoque patebit, si institutum ipsum & tempus & locum & dogmata spectes. Invisum ipsis ministerium est & contemptum ubique, nisi ex suis asseclis contextum, vitia imputata, vel ex nudo auditu percepta, totum ideo ut à Ministerio aver- si homines ipsis adhærent: at isti pietistæ hoc plane contra Apostoli monita faciebant. 1. Tim. 5, 19. quo docetur, contra Presbyterum non esse accusationem accipiendam nisi ad testimonium duorum vel trium: at si cum non sint Episcopi ut Timotheus, sed privati, sine officio publico, non tantum accusationem accipiunt, sed & modo inaudito de presbyteris judicandi potestatem sibi sumunt, & quidem sine testibus nisi è domo h. e. secta sua petitis, quis hoc institutum probabit? certe uti contra scripturam, ita quoque contra Libros Symbolicos est, quos quidem si A. C. socii esse volunt, recipere tenentur, ita namque F. C. p. 826. Err. VII. Anabapt. Rejicimus & damnamus falsa Anabaptistarum dogmata, qua neq; in Ecclesia DEI, neq; in Politia, neq; in Oeconomia tolerari possunt: p. 827. Non habendum quicquam commercij cum Ecclesia ministris, qui & sanctum Christi Evangelium juxta piam A. C. sententiam docent, & Anabaptistarum errores refutant, neq; illis operam locandam, quin potius ut verbi DEI corruptores fugiendos atque vitandos esse. Quibus prorsus consentiunt, quæ B. Lutherus T. V. Altenb. f. 967. scripsit, quæque præced. thesi adducta leguntur.

§. 5.
nec insisti-
tum & do-
gmata pro-
banda
quod
contemnūt
ministeri-
um.

§. 6.

Nec minus nocens error est, quod hinc separatismus & schisma oritur; publicus enim cultus neglectus, sacra cena insuper habita, & in tantum quidem hoc schisma processit, ut liberi ne quidem vellent parentum precibus interesse. Clamabant enim ministrum impium & parentes frustra audiri, plurimos audi-

§. 6.
Separati-
smus &
schisma in-
de oritur.

auditores impios esse & verbo non obedientes, hinc templa deserebant, & uti ostensum est notumque omnibus, tempore sacrorum publicorum instituti conventus isti privati. Hoc vero schisma excitare maximum semper in Ecclesia DEI, post hæresin, crimen habebatur, & qui corpus Christi scindere auderet, membrum corporis esse nequibat, teste iterum Apostolo 1. Cor. 1, 13. c. 12, 15. seq. Ephes. 4, 3. & hinc maxima scandala & turbas oriri, docere iterum possunt verba Lutheri l.c. Dann gleichwie die Schleicher unter unsere Kirche kommen/ und unsere Kirche zurennen und verwüsten wollen/ also werden hernach auch andere Schleicher in ihre Kirche kommen und zurrennen und verwüsten/ und fortan würde des Schleichens und Zurrennens eins über das ander/ nimmermehr kein Ende/ oder müste bald nichts mehr vor keiner Kirche bleiben auff Erden. Et quod revera apud nos res eo deducta, loquitur experientia: de iis vero quæ in Saxonia instituta, testatur Programma Lipsiense ad Festum Pentecostes anno 1691. *Qua pariter de contemnendis verbi ministris spargebantur, non prorsus conficta esse, argumento haud inidoneo suspicabantur ex sacro ordine illi, qui animos multorum ab se alienatos sentiebant.* Et paulo ante quod de desertis Ecclesie ministris dictum, idem programma de Academiis queritur: *Soli unius scriptura & in ea quidem novi fœderis lectioni & meditationi dandam operam esse, rejectis aliis asserenda cœlestis veritatis, quæ in Scholis & Academiis proponantur subsidii, tanquam hominum inventis* --- *Et fidem istis sic divulgatis faciebant deserta ab auditoribus acroateria, in quibus paulo ante maxima discipulorum frequentia ad hauriendum nunc Philosophiæ sobria, nunc articulorum fidei per theses & antitheses expositorum doctrinam confluebant, tum & intermissa & prope sibilis explosa disputationum exercitia, antea cum desiderio expectata; quod malum per brevi latius & ad vicinam quoque Academiam serpsisse, publica ibi queruntur etiamnum programmata.* Ecce gemellos egregios cum illis quos progenuerunt apud nos exclusi pietistarum pulli, qui & in Ecclesia & Academia contra Præceptores suos calcitrarunt.

. . . . . 6. 7.

Equidem præ
preces etiam lecti
erant, nihil novi p
lone, & id quide
omnia ipfis sordeb
ne immerito dixe
quibus domesticor
tum degustant, do
& hinc novandi stu
tamque attonitis si
ommodocunque
tiam. Hinc ner
tum explicandi ra
1496. quem & olim
regie l.c. f. 96
males se esse homi
trone & consuetu
dine; quam turba
deprecabilis est juven

Mais vero est
kata iactabant, un
iactabant, spreto pl
ratio de quo non ta
producta sunt: atqu
eris amiratos esse et
sentes & Ecclases, i
re habentur mome
sive absoluto jan
finitionem ethi nor
& fœdata satis in
menta, Molén & p
tom. 10. quo ord
esperare, multo
esperam etiam
14. 8. rejicitur se